

KRAJINA L'ADU

EOWYN IVEYOVÁ

Autorka úspěšného románu
DCÉRA SNEHU

KRAJINA
L'ADU

KRAJINA L'ADU

EOWYN IVEYOVÁ

Original title: Eowyn Ivey: TO THE BRIGHT EDGE OF THE WORLD

Copyright © 2016 by Eowyn Ivey

Originally published by Little, Brown and Company, New York, USA

Illustrations and map by Ruth Hulbert

Cover design by Lauren Harms

Cover illustration by Alessandro Gottardo (Shout)

Cover © 2017 Hachette Book Group, Inc.

Translation © Veronika Lašová, 2021

Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2021

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri.

www.fortunalibri.sk

Báseň Edmunda Stedmana Neobjavená krajina
(The Undiscovered Country) na s. 351 preložila Jana Kantorová-Báliková.

Redakčná a jazyková úprava Zuzana Reiselová

Prvé vydanie

V knihe boli použité citáty z diel,

E. A. Poe: *Havran a iné básne*. Bratislava,

Slovenský spisovateľ 1979. Preložila Jana Kantorová-Báliková.

R. W. Emerson: *Príroda*. SHA Societas Historiae Artium
a Štiavnické vrchy 2018. Preložil Vladislav Gális.

W. Blake: *Počul som spievať anjela*. Bratislava,
Slovenský spisovateľ 2004. Preložil Marián Andričík.

Poznámka autorky: Hoci som sa pri písaní inšpirovala
skutočnou vojenskou expedíciou, všetky postavy a mnohé miesta
v knihe sú fiktívne, vrátane rieky Wolverine. V prípade reálnych miest
používam názvy a hláskovanie zaužívané v období,
v ktorom sa odohráva dej románu.

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať,
ukladať do informačných systémov ani rozširovať
akýmkoľvek spôsobom, či už elektronicky, mechanicky,
fotografickou reprodukciou, alebo inými prostriedkami,
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-573-0153-0

*S láskou venujem
svojmú manželovi Samovi.*

ALJAŠKA

ZNÁZORNENIE RIEK WOLVERINE a TANANA

vrátane najnovších objavov expedície
pod vedením pplk. ALLENA FORRESTERA,
2. americká kavaléria 1885

Aljašské

jazero
Iliamna

0 25 50 75 100 125

kilometer

Yukon

Porcupine

Pevnost Yukon

Tananské vrchy

Tanana

osada pri r. Tálne

Wolverinské

sedlo

hory
jazero Kulgadaj

pereje

osada Ceetha

Hwyu

sopky

hory

Sushitba

Knik

kaňon

Wolverine

Halghova tiesňava

Kráľovský
ľadovec

Kamenný
ľadovec

osada Eyakov

ZÁLIV
PRINCA
WILLIAMA

Blakov
mys

Perkinsov ostrov

Montaguov ostrov

Stellersov ostrov

Pevnost
Kenai

COOKOVA

ZÁTOKA
Turnagain

ALJAŠSKÝ ZÁLIV

**Pozrel som sa mu rovno do očí a vedel som,
že ničomu nerozumiem.**

Richard K. Nelson v knihe *Modlitby ku krkavci*
o stretnutí s aljašským rosomákom.

Joshua Sloan – do vlastných rúk
Kurátor zbierkového fondu
Historické múzeum v Alpine
Alpine, Aljaška

Vážený pán Sloan,

varoval som Vás, že som tvrdohlavý starec. V týchto škatuliach nájdete dokumenty, ktoré som Vám spomínal, listy a denníky môjho prastrýka z expedície naprieč Aljaškou z roku 1885. Viem, vraveli ste, že ich nemôžete prijať, ale aj tak Vám ich posielam. Keď si ich prezriete, zmeníte názor. Úprimne povedané, iné riešenie mi nenapadá. Nemám deti a moji príbuzní už nežijú. Až príde rad na mňa, tie spisy vyhodím so všetkým ostatným, čo mi patrí. Dlhé roky ležali napratané vo všetkých debnách a prepravkách, takže sú trochu obrtvané. Bola by škoda, keby vzali skazu.

Podplukovník Forrester sa na výprave boril s mnohými ťažkosťami. Možno bola jeho cesta prekliata už od začiatku, ale to jej neuberá na dôležitosť. Dovolím si ju označiť za aljašský ekvivalent expedície Lewisa a Clarka, keďže ako jedna z prvých priniesla bezprostredný opis aljašskej prírody a pôvodných obyvateľov.

Denníkové záznamy sú nezriedka ozvláštnené fantastickými príhodami, o ktorých sa podplukovník nezmieňuje v oficiálnych hláseniach veliteľstvu. Niektorí z mojich známych, čo zápisky čítali, zavrhnú tieto nevšedné zážitky ako halucinácie spôsobené hladom a nepriaznivými podmienkami. Iní sa domnievajú, že prifarbil skutočnosť, aby na seba upútal pozornosť. Uisťujem vás však, že prastrýko nebol blázon ani klamár. Študoval na vojenskej akadémii vo West Pointe, bojoval v indiánskych vojnách, a keď ho zajali Apači, diplomaticky sa s nimi dohodol, aby ho prepustili, no pokiaľ viem, nikdy neprahol po sláve. Podľa môjho názoru opísal iba to, čo videl na vlastné oči. Pripadá mi trochu arogantné sa domnievať, že všetko na svete sa dá odmerať a odvážiť

vedeckými prístrojmi. Aj podplukovník spočiatku zastával tento názor, ale, ako sám uvidíte, neosvedčil sa mu.

Okrem denníkov a hlásení Vám posielam aj písomnosti pratety Sophie. Nájdete medzi nimi pohľadnice, fotografie, výstrižky z novín – rôzne drobnosti, ktoré som rokmi nazbieral. Chvilu som zvažoval, že škatule pretriedim a niečo vyhodím, ale možno Vás čosi zaujme.

Artefakty z expedície Vám zatiaľ nepošlem. Mám ich odložené, no sú veľmi krehké a obávam sa, že by sa cestou na Aljašku rozbili. Prikladám aspoň znalecké posudky každého z nich, aby ste vedeli, v akom sú stave.

Prosím Vás, prečítajte si tie materiály. Ak napokon usúdite, že pre ne v múzeu predsa len nájdete miesto, s radosťou Vám pošlem všetko, čo mám.

S úctou
Walter Forrester

Prvá časť

Umelý horizont
Polovica 19. storočia, neoznačený
Zbierka Allena Forrestera

Pôvodná mahagónová kazeta s kľúčom. Obsahuje liatinovú vaničku, flaštičku na ortuť a sklenenú pyramídu s mosadznými hranami. Umelý horizont slúžil ako pomôcka na určenie zemepisnej polohy pri astronomickej navigácii, keď prirodzený horizont zastierala tma, hmla alebo prírodné útvary. Do liatinovej vaničky sa naliala ortuť, čím vznikla vodorovná zrkadlová hladina, a pomocou sextantu sa odmeral uhol medzi objektom na oblohe a jeho odrazom, ktorý je dvojnásobkom uhlovej výšky nebeského telesa nad horizontálnou rovinou.

Denník podplukovníka Allena Forrestera
Perkinsov ostrov, Aljaška
21. marca 1885

Neviem, koľko je hodín. Hlboká noc. Možno je už zajtra. Nevidím, čo píšem, ale pomáham si mesačným svetom najlepšie, ako sa dá, aby som zaznamenal svoje bezprostredné myšlienky. Ráno nad tým možno hodím rukou, no teraz som mierne otrasený.

Pred chvíľou som vstal a vyšiel som zo stanu, aby som si uľavil. Keďže svieti mesiac, neunúval som sa začať lampáš. Vopchal som nohy do číziem a ani som si nezaviazal šnúrky, iba som zamieril medzi stromy. Všade vládlo ticho, jediný zvuk vydávalo more obmývajúce neďalekú pláž. Priznávam, ešte som napoly spal, sotva som rozlepil oči. Ako som sa vracal do stanu, nad hlavou som začul šuchot. Zdvihol som zrak k striebřistým vetvám. Predpokladal som, že zbadám nejaké zviera, možno sovu, ale hore na smreku kvočal starý Indián z kmeňa Eyakov. Nevidel som mu do tváre, spoznal som ho podľa útlej postavy a čierneho cylindra na hlave. V mesačnej žiare sa mu ligotali zvláštne ozdoby, čo mal zavesené na krku.

Čupel vysoko v konároch, mlčky, nehybne. Neviem, či si ma všimol. Neoslovil som ho, lebo som sa bál, že ho vyľakám a spadne.

Vyliezť na strom by mi dalo zabráť, no keby som musel, zvládol by som to. Ako sa tam však dostal starec s chromou nohou? Možno utekal pred medveďom. Žeby mu strach o život dodal silu vyštvárať sa hore? To mi k nemu nepasovalo. Vždy pôsobil rozvážnym, priam chladnokrvným dojmom. Navyše sa zdalo, že sa mu na konári sedí pohodlne, možno dokonca spal.

Vyviedlo ma to z rovnováhy. Akoby som videl vtáka lietať pod vodou alebo rybu plávať po oblohe.

22. marca

Z Perkinsovho ostrova vyrazíme zajtra za úsvitu, s Indiánmi či bez nich. Pridlho sme odkladali cestu, spoliehali sme sa na sľuby Eyakov, že ich muži sa čoskoro vrátia z lovu vydier a budú nás sprevádzať. Spoločnosť nám robia len traja chlapci primladí na lov a chromý

starec. Tunajšie vody vraj pozná ako vlastnú dľaň, takže nás zavedie k ústiu rieky Wolverine. Nevydržím čakať už ani o deň dlhšie, keď viem, že pevninskú Aljašku máme takmer na dosah. Najskôr nás niekoľko týždňov zdržali armádne záležitosti v Sitke, potom našu plavbu na palube USS Pinta spomalila hmla. Onedlho sa riečny ľad môže polámať a Wolverine sa zmení na dravý prúd blatistej vody, uvoľnených krýh a nesplavných perejí. Ak sa to stane, nedostaneme sa ďalej než poručík Haigh. Už teraz sa obávam, čo urobíme, ak kaňon nebude zamrznutý.

Sedím pred stanom a píšem. Poručík Pruitt opäť raz kontroluje prístroje. Leští sklenenú pyramídu umelého horizontu a doťahuje vreckové hodinky. Je nervózny a úplne mu rozumiem.

Seržant Tillman má iný zlozvyk. Sužuje sa pre potravinové zásoby. Máme dosť suchárov? vypytuje sa trikrát denne. Večne opakuje, že neznáša hrachovú polievku a najradšej by ťahal na saniach po rieke tabuľky čokolády. Ja sa zase prechádzam hore-dolu po pláži a hľadím do diaľky ponad úžinu. Už sa nevieme dočkať, kedy sa konečne poberieme na výpravu.

Starý Eyak sedí pod mohutným smrekom, na ktorom v noci kvočal, a uprene nás pozoruje. Vždy má na hlave čierny cylinder a oblečenú elegantnú vestu, ale nosí aj kožené nohavice a košelu typickú pre príslušníkov jeho kmeňa. Čierne vlasy mu siahajú po pleciah. Na krku mu visí prapodivný, bohato zdobený šperk – ponáša sa na náhrdelník z rúrkovitých schránok zuboviek, aký nosia mnohí Indiáni, ibaže ten jeho pozostáva z drobných zvieracích kostí, zubov, lesklých kúskov skla a kovu. Sleduje nás s tajuplným výrazom na širokej tvári. Je to výraz pobavenia? Zlosti? Ťažko povedať. Zdá sa, že dokonca aj ženy a deti z ostrova sa majú pred ním na pozore. Starec mĺkvo sedí, vráťí čelo, len občas sa zasmee v najnevhodnejšej chvíli. Dnes ráno sa seržant Tillman pošmykol na zľadovatených skalách pri čloch a spadol na kolená. Eyak sa škreklavo zachechtal. Tillman sa pozviechal zo zeme, podišiel k Indiánovi a zdrapil ho za golier. Seržant nie je nijaký krpec. Je to chlap ako hora, vždy pripravený niekomu vraziť – tak mi ho predstavil generál. Nemám najmenších pochyb, že by Eyaka poľahky zložil.

– Pusťte ho, – prikázal som mu, hoci som ho chápal. Aj mne stavec lezie na nervy. Na pokoji mi nepridalo ani to, že som ho uprostred noci videl čučať na strome. Keby som mal na výber, najal by som nám iného sprievodcu.

Traper Samuelson pôjde s nami po ústie rieky Wolverine. Ocenil by som, keby nás sprevádzal ešte ďalej, keďže ovláda základy väčšiny domorodých jazykov a precestoval už veľkú časť dolného toku. Očakáva, že mu Indiáni z povodia rieky, ktorých Rusi pomenovali Mednuskovia, odovzdajú odkaz od iného trapera, s ním sa potom niekde stretne a spoločne sa rozhodnú, kde strávia leto. Neúnavne ho presviedčam, aby sa pripojil k expedícii, ale rázne odmieta. Vraví, že horný tok rieky je neznámy a neprebádaný. K prameňom sa ešte nijaká výprava nedostala. Nedesí ho ani tak hrozivá povest' tamojších Indiánov, ako skôr nehostinný, nepredvídateľný terén.

Pokiaľ ide o povahu domorodcov z horného toku rieky Wolverine, belošký obchodník pán Jenson robí všetko pre to, aby nám nahnal strach mrazivými historkami. Rozpráva nám, ako zmasakrovali Rusov, kým spali v saniach, potom mŕtvolám odrezali genitálie a naphali im ich do hrdla.

Pán Jenson prevádzkuje tu na ostrove obchodnú stanicu spoločnosti Alaska Commercial Co. a tvrdí, že iba vďaka jeho ocelevej pästi sa tunajší Indiáni držia na uzde. Protivnejšieho chlapa som jakživ nestretol. Pije ako dúha, predáva miestnym pálenku, a vzápätí frfle, že sú to korheli. Vytahuje sa, aký je šikovný obchodník, keď vypláca domorodým lovcem smiešne sumy za prvotriedne kožušiny, a jedným dychom dodá, aby sme Indiánom neverili, lebo sú klamári a zlodeji.

Snažím sa mu všemožne vyhýbať, ale vyhľadáva ma a otravuje ma výmyslami o tom, ako sa ho domorodci chystajú zavraždiť. Táto osada na južnom konci ostrova mi pripadá každým dňom menšia. Potílkame sa po uliciach, počítame zásoby, sledujeme oblohu, vypytujeme sa, kedy sa vrátia lovci vydier.

Hoci sa nudíme a najradšej by sme odtiaľto čím skôr vypadli, okolitá príroda nám vyráža dych. Krajina je šira a rozľahlá, oplýva

nezvyčajnou studenou krásou. Slnéčné lúče sa trblietajú na hladine modrého mora, na ľade, na snehu. Nad hlavami nám prenikavo škriekajú morské vtáky. Ostrov tvoria ostré skalné útesy, ihličnaté lesy, kamenisté pláže. Keď sa za jasného dňa zadívam ponad úžinu, v diaľke rozoznám končiare pevninskej Aljašky. Ešte sú zasnežené.

Včera za súmraku sa po pláži ponevierať hneď medveď, ťarbal sa pomedzi člny. Dnes sme odmerali odtlačok jeho laby v piesku, bola široká ako dve ľudské ruky.

Keď sa nevenujem práci, myšlienky mi hneď zabľúdia k Sophie. Také radostné rozptýlenie si však nemôžem dovoliť. Musím sa sústrediť na to, prečo som tu.

Osobitný rozkaz č. 16
Veliteľstvo vojenského obvodu Columbia
Vancouverské kasárne, Washingtonské teritórium
7. januára 1885

Z nariadenia generálporučíka armády Spojených štátov, ktorého telegram sme prijali v dnešný deň, týmto poverujeme podplukovníka Allena Forrestera viesť prieskumnú expedíciu na Aljašku proti prúdu rieky Wolverine. Súčasne sa vydáva rozkaz poručíkovi Andrewovi Pruittovi a seržantovi Bradleymu Tillmanovi hlásiť sa podplukovníkovi Forresterovi do služby za účelom sprevádzania na tejto expedícii.

Cieľom expedície je zmapovať vnútrozemie Aljažského teritória a zaznamenať informácie týkajúce sa domorodých kmeňov, aby sme v prípade vypuknutia závažných nepokojov medzi vládou Spojených štátov a pôvodnými obyvateľmi Aljažského teritória boli náležite pripravení. Jednotka sa zároveň pokúsi preskúmať, či a ako by bolo možné v prípade potreby zaopatriť vojenské sily. Poskytnúť údaje o podnebných podmienkach, dĺžke zimy, spôsobe komunikácie a druhoch zbraní v držbe domorodcov. Informácie je potrebné zbierať a zaznamenávať priebežne počas celého trvania expedície, ak by ju bolo nutné predčasne ukončiť.

Podplukovníkovi Forresterovi sa prikazuje podávať veliteľstvu podrobné hlásenia vrátane itinerárov, máp a výsledkov prieskumnej činnosti vždy, keď to bude možné. V prípade potreby možno najť najviac päť domorodých sprievodcov. Expedícia by mala doraziť do ústia rieky Wolverine začiatkom marca, aby sa do vnútrozemia presúvala po zamrznutej hladine.

Vzhľadom na nepredvídateľnosť prieskumnej akcie spadá ďalší postup po prekonaní rieky Wolverine výlučne do právomoci podplukovníka Forrestera. Členovia expedície sú povinní za každých okolností nakladať s materiálным vybavením a proviantom uvažlivo a šetrne. Na cestu vyrazia dostatočne zásobení.

Pri úspešnom priebehu expedície by mala jednotka dosiahnuť dobre zmapovanú rieku Yukon pred začiatkom zimy a tam sa

nalodiť na parník smerujúci na aljašské pobrežie. Podplukovník Forrester následne zariadi prevoz seba a svojich mužov naspäť domov prostredníctvom ozbrojenej lode colnej stráže.

Želám Vám veľa úspechov a bezpečný návrat.

Na príkaz generálmajora Keirna:
adjutant Stanley Harter

USS Pinta

Podplukovník Allen Forrester

23. marca 1885

Dnes ešte prenocujeme na Perkinsovom ostrove, ale aspoň sme odišli z osady a striasli sme sa obchodníka Jensona. Utáborili sme sa na severe ostrova, priamo oproti ústiu rieky Wolverine. Cesta sa zatiaľ proti našej vôli vlečie.

Jenson nás varoval, že sa nám nepodarí dostať člny cez príboj, čo však iba posilnilo naše odhodlanie. Keď sme včasráno vstali, aby sme sa pripravili na odchod, privítal nás príšerný lejak a rozbúrené more. Obchodník bol už hore – z perín vyliezol oveľa skôr ako zvyčajne –, pozoroval nás pri práci a zavše si neodpustil mudrlantské komentáre. Člny sme naložili ešte za tmy a rozdelili sme sa. Pruitt, stariec, dvaja mladí Eyakovia a ja do jedného člna, Samuelson, Tillman a tretí mladý Eyak do druhého. Trom mladým Indiánom som prikázal, aby odrazili plavidlá od brehu a naskočili do člnov ako poslední.

Tak usilovne som zaberá veslami proti príbojovým vlnám, že som si ani nevšimol, že niečo nie je v poriadku, kým Tillman nezreval:

– Došľaka! Vrátime sa po nich?

Zdvihol som hlavu. V pološere brieždenia som len-len rozoznal mladých Indiánov na pobreží. S bezvýraznými tvármi stáli po kolena v spenenej vode. Vtom jeden zdvihol ruku. Nemal som pocity, čo to znamená. Mávali nám na rozlúčku, alebo protestovali, že sa nestihli nalodiť? Plánovali zostať na ostrove, aj keď prikyvovali na moje rozkazy? Nech to bolo akokoľvek, nemienil som sa otočiť. Horko-ťažko sme sa predrali cez príboj. Rázne som vystrel ruku pred seba.

– Vpred, – zavelil som.

Razili sme si cestu chladnou sychravou sivotou. V každom člne sme veslovali iba dvaja. Starý Eyak nám bol nanič. Už teraz, hneď na začiatku cesty, sme trpeli vážnym nedostatkom mužov.

Ani za denného svetla sa situácia nezlepšila. Vlny plieskali o boky člnov, vodná triešť zvrátená vetrom premáčala zásoby zakryté plachtovinou. Pozdĺž pobrežia sme smerovali na sever ostrova. Keď

sa pred nami zjavili vysoké bralá, prikázal som vzdialiť sa na otvorené more. Vtedy stavec po prvý raz prehovoril, zakrákal čosi v hrdelnej reči, akú som jakživ nepočul. Traper mu však rozumel.

– Vraj sa máme držať blízko pobrežia.

– Čože?

Člny sa nadvihli, prehupli sa cez ďalšiu vlnu, unášali nás k bralám.

– Povedal, že sa nemáme vzdalovať od pobrežia.

Obzrel som sa na starca. Čupel na prove, vesta sa mu trepotala vo vetre. Oči mal prižmúrené a naširoko sa usmieval. Alebo sa zlo-myseľne šklabil? Nevedel som to posúdiť.

– Nezmysel! – zakričal do vetra Tillman.

Musel som dať seržantovi za pravdu. Mocný prúd by nemilosrdne roztrieskal člny o skaly. Ale načo sme so sebou brali sprievodcu, keď sa ním nedáme viesť? Aljašské úžiny a zálivy pozná celý život. Eyakovia nás uisťovali, že nás dostane na pevninu.

Člny sa hrozivo nakláňali nabok, div sa neprevrhli. Ladová voda špliechala ponad okraje.

– Urobte, ako vraví, – zvolal som napokon. – K pobrežiu!

Nemal som čas oľutovať svoj rozkaz. More nás strhlo ako smietku a hnalo nás k bralám. S vypätím síl sme preklúčkovali pomedzi ostré výbežky, a vzápätí nás stiahli víry na úpäti ostrovných útesov. Člny sa krútili, zmietali, vŕzgali. Spíšsky slanej vody nás štípali v očiach. Zdalo sa mi, že Eyak na prove sa zachechtal. Alebo to možno boli čajky. Čo za blázon by sa smial, keby sa topil?

Netrúfam si odhadnúť, ako dlho sme zápasili s morom a so skalami. Tillman stál na korme svojho člna a veslom sa zapieral do brál, aby od nich odklonil plavidlo. Hoci bol svalovec, sile mora sa nevyrovnal. Pruitt prenikavo zreval, keď mu pricviklo prsty medzi provu a jednu zo skál. Samuelson chrлил nadávky, aké som jakživ nepočul.

Keď sme sa konečne vyslobodili zo zvráteného prúdu, zaberali sme veslami, až nám od námahy išli puknúť srdcia. Poľavili sme dlho po tom, čo sa rozbúrená hladina upokojila a široko-ďaleko sme nevideli nijaké bralá.

Tillman nasmeroval svoje plavidlo bližšie k nám. Domnieval som sa, že chce prebrať ďalší postup, on však nahnevane pustil

veslá a skočil do nášho člna. Než som si uvedomil, čo robí, schmatol starca za vestu a vytiahol ho na nohy.

– Čo máš, dočerta, za problém? – zreval Eyakovi do tváre. – Mohol si nás zabiť!

Starec ani nemrkol. Mal by sa báť o život, no len sa uškŕňal, ceril zhnité zuby. Potom znovu prehovoril škreklavou hrdelnou rečou.

– Čo povedal? – Tillman sa otočil k Samuelsonovi.

Traper zneistel, akoby to nechcel pretlmočiť.

– Vraj už veľa dní nič nejedol.

– Čože?

Samuelson pokrčil plecami.

– To povedal. Je hladný.

– A preto nás stiahne do pekiel?

Tillman podišiel na kraj člna a chystal sa hodiť starca cez palubu. Eyak zaškriekal. Smial sa, alebo sa bál? Chvíľu som zvažoval, že ho vydám napospas moru, ale napokon som si to rozmyslel.

– To stačí, Tillman. Zanedlho budeme mať od neho pokoj.

Seržant zaváhal. Už som si myslel, že ma neposlúchne. Vedel som, akú má povest', no našťastie posadil starca naspäť do člna.

Bez ďalších slov sme sa znova opreli do vesiel. Napredovali sme pomaly. Na severný cíp Perkinsovho ostrova sme dorazili až krátko popoludní.

– Starec vraví, že sa blíži búrka, – ozval sa Samuelson.

Prečo by sme mu mali veriť? Po tom, čo spravil, mu už nikto z nás nedôveroval.

– Neviem, ale tentoraz možno hovorí pravdu, – dodal Samuelson.

Na obzore sa zbíehali temné mračná.

– Hneď za tým výbežkom vraj nájdeme miesto, kde sa dá bezpečne vylodiť.

Starec neklamal. Mrazivý lejak nás vyhnal na pobrežie. Nezaložili sme oheň, iba sme medzi stromami rýchlo vztýčili stan a vliezli sme dnu, premočení, roztrasení, vyčerpaní. Eyak zostal vonku, neviem, kde presne, a ani ma to nezaujíma. Dážď hlasno plieska na plachtovinou. Jeme studené hovädzie z konzervy, natlačené tesne vedľa seba.